

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M en R

Bescherming persoonlijke levenssfeer

nota

Aanbieding beleidskader Internationaal Cultuurbeleid (ICB) 2025-2028

TER BESLISSING

Datum

15 november 2023

Onze Referentie

Min-BuZa.2023.907

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij

15 december 2023

Plandatum/Deadline Kamer

22 december 2023

Binnengekomen op

Aanleiding

- Uitgewerkt beleidskader Internationaal Cultuurbeleid (ICB) voor de periode 2025-2028, gebaseerd op de eerder vastgestelde hoofdlijnen nota (15 september 2023, Min-BuZa 2023.178093-7) en uw beider opmerkingen daarbij.
- Gelet op de verwevenheid met het nationaal cultuurbeleid volgt het ICB de cyclus van de nieuwe nationale culturele basisinfrastructuur (BIS). Door het ICB in december aan de Tweede Kamer aan te bieden, kunnen de Rijkscultuurfondsen tijdig hun internationale plannen voorbereiden. Zij hebben het ICB kader daarvoor nodig. Deze plannen moeten zij uiterlijk 1 februari 2024 indienen om nieuwe vierjarige subsidies aan te vragen bij OCW voor de periode 2025-2028.

Geadviseerd besluit

Uw beider akkoord met het beleidskader Internationaal Cultuurbeleid 2025-2028 en bijbehorend financieel kader. Indien akkoord wordt u verzocht beiden de aanbiedingsbrief te ondertekenen.

Kernpunten

- Het huidige beleidskader (ICB 2021-2024) bevat het culturele veld, OCW en BZ. Mede daarom is besloten om zoveel mogelijk continuïteit in het beleid te behouden. De integrale benadering van het beleid geeft richting en is tegelijkertijd flexibel waardoor maatwerk mogelijk is. Ook vanwege de door COVID opgelopen vertragingen in de uitvoering zijn culturele organisaties gebaat bij beperkte veranderingen in het nieuwe beleidskader.
- Het ICB 2025-2028 is geactualiseerd n.a.v. enkele relevante culturele, maatschappelijke en (geo)politieke ontwikkelingen.

De belangrijkste wijzigingen zijn:

1. *Herformulering van doelstelling drie*, de inzet van cultuur voor de Sustainable Development Goals (SDG's). De strekking van deze doelstelling is om de culturele en creatieve sector in staat te stellen om door internationale partnerschappen bij te dragen aan oplossingen voor actuele publieke uitdagingen, en Nederland als innovatief, creatief en inclusief land te versterken. Deze strekking is behouden. In de doelstelling is nu duidelijker geformuleerd dat deze beleidsinzet van toepassing is op

alle landen binnen het ICB. In het vorige kader stond namelijk een verwijzing naar BHOS-landen, wat voor verwarring zorgde bij zowel posten als uitvoeringspartners.

De bijdrage van cultuur aan duurzame ontwikkeling in OS-landen specifiek is toegelicht onder het kopje "Cultuur en Duurzame Ontwikkeling" in het nieuwe beleidskader.

2. *Wijzigingen focuslanden*. Na consultaties met het veld, de betreffende posten en de regiodirectie wordt voorgesteld om Ghana als nieuw focusland toe te voegen. Rusland is in de nieuwe periode geen focusland meer, maar in plaats daarvan een cultureel diplomatieland. Oekraïne is in 2022 reeds als focusland toegevoegd.
3. Het nieuwe kader maakt expliciet duidelijk dat het ICB-instrumentarium toegankelijk is voor het *gehele* Koninkrijk. Waar nodig zal, in samenwerking met de Rijkscultuurfondsen, gekeken worden naar maatwerk om de toegankelijkheid van het ICB voor Caribisch Nederland te vergroten.
4. Beperkte *budgetruimte* voor het ODA deel van het ICB, in verband met de noodzakelijke ombuiging in het centrale ODA-budget. De bijdragen naar vaste partners op het thema Cultuur en Ontwikkeling gaan daarom iets omlaag. Mogelijk komt er wel extra financiële ruimte voor het non-ODA deel om de samenwerking met herkomstlanden van koloniale collecties voort te zetten. Deze middelen zouden vanaf 2026 beschikbaar zijn (zie toelichting).
5. Onderwerpen zoals duurzaamheid, digitalisering, diversiteit & inclusie, feministisch buitenlandbeleid, erfgoed & conflict en het belang van wederkerigheid in de samenwerkingsrelaties zijn nadrukkelijker in het nieuwe kader verwerkt.

Datum

15 november 2023

Onze Referentie

Min-BuZa.2023.907

Toelichting

Focuslanden

Het ICB geldt voor de volgende 24 landen (nieuw land in *cursief*)

- Afrika: Egypte, *Ghana*, Marokko en Zuid-Afrika.
- Azië/Oceanië: Australië, China, India, Indonesië, Japan, Sri Lanka en Zuid-Korea.
- Europa: België, Duitsland, Frankrijk, Hongarije, Italië, Polen, Spanje, Turkije, Oekraïne en het Verenigd Koninkrijk.
- Noord- en Zuid Amerika: Brazilië, Suriname en de Verenigde Staten

Ghana nieuw ICB-land

In lijn met de Afrikastrategie, versterkt engagement met het mondiale zuiden en wensen uit de culturele sector zelf is in de eerdere nota's voorgesteld om een nieuw focusland uit Sub-Sahara-Afrika op te nemen in het ICB. In overleg met DAF, OCW, culturele organisaties in NL en de posten kwamen Ghana en Senegal naar voren als meest interessante landen. Zowel Ghana als Senegal:

- Hebben een actief cultureel landschap met kansen voor NL organisaties. Het NL culturele veld is reeds actief in beide landen;
- Zijn BHOS-combinatielanden, waardoor cultuurbeleid met het bredere BHOS-beleid kan bijdragen aan o.a. duurzaamheid en de ontwikkeling van het maatschappelijk middenveld;
- Hebben grote vertegenwoordigingen bij o.m. de VN, AU en ECOWAS, wat betekent dat hechtere culturele samenwerking multilaterale diplomatieke kansen biedt;

- Voor beide landen geldt dat de invloed van respectievelijk Rusland en China groeit, wat de inzet van cultuur als *soft power* om de bilaterale relaties te versterken aantrekkelijk maakt.

Datum

15 november 2023

Onze Referentie

Min-BuZa.2023.907

Focuslanden worden naast o.a. het belang van de bilaterale relatie ook geselecteerd op kansen voor het NL culturele veld en historische relatie.

- Doorslaggevend om Ghana voor te stellen als nieuw focusland was de aanzienlijk grotere interesse uit de NL culturele sector. De grote Ghanese diaspora in Nederland speelt hierbij ook een rol. Daarnaast biedt de historische relatie mogelijkheden om de culturele relatie breed te benutten.
- Senegal blijft cultureel diplomatieland, en kan daarnaast extra middelen aanvragen voor speciale projecten (zoals diplomatieke vriendschapsjaren).
- Om budgettaire redenen is gekozen voor één nieuw focusland i.p.v. twee.

Rusland en Oekraïne

Rusland is uit de lijst met focuslanden gehaald vanwege de invasie van Oekraïne. Oekraïne is op haar beurt eind 2022 toegevoegd als focusland, zodat de Oekraïense culturele sector ondersteund kan worden. Deze ontwikkelingen zijn niet expliciet benoemd in het nieuwe beleidskader, omdat het kader geldt voor de periode 2025-2028, terwijl deze aanpassingen in beleid al hebben plaatsgevonden in 2022-2023. Dit is ook al eerder met de Kamer gedeeld.¹

Door van Oekraïne een focusland te maken in ons internationaal cultuurbeleid, zijn er meer mogelijkheden voor culturele samenwerking, investeringen en uitwisseling. Hiermee steunt Nederland Oekraïne ook in het verzet tegen Russische oorlogsmisdaden zoals het vernietigen van cultureel erfgoed en culturele infrastructuur.

Nederland blijft wel op veel beperktere schaal inzetten op samenwerking met onafhankelijke culturele professionals in Rusland om ruimte en steun te blijven geven aan kritische geluiden uit de Russische samenleving, al dan niet in de diaspora. Dit motiveert kritische denkers om vol te houden, versterkt onze geloofwaardigheid internationaal en geeft de ambassade in Moskou toegang tot belangrijke bronnen van informatie. De ambassade beschikt voor deze doelen over een bescheiden cultuurbudget. Er is ook een leidraad opgesteld om dit werk in goede banen te leiden. Uitgangspunten hierbij zijn o.a. dat projecten sober van aard zijn en dat er *geen* contacten worden aangegaan met culturele staatsinstellingen.

Budget

- Het ICB komt ten laste van drie begrotingen: BZ (non-ODA), BHOS (ODA) en OCW. De onderverdeling naar uitvoerders (posten, cultuurfondsen en instellingen) is uitgewerkt in een financiële bijlage in de ICB-brief. Hierbij is uitgegaan van de momenteel toegekende budgetten, waarbij er bezuinigd is op BHOS.

¹ Verslag schriftelijk overleg Cultuursubsidies, vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Kamerstuk 31 482, nr. 119, 28 februari 2023 en Voortgangsrapportage Internationaal Cultuurbeleid 2022, Kamerstuk 31 482, nr. 120, 1 november 2023.

Begroting	Huidige periode 2021-2024	Nieuw 2025-2028
BZ (non-ODA)	8,900.000	8.794.000
BHOS (ODA)	5,200.000	3.959.000
OCW	8,370.000	8.527.000
Totaal	22.470.000	21.280.000

Datum
15 november 2023

Onze Referentie
Min-BuZa.2023.907

Aandachtspunt voor R: Cultuur en Ontwikkeling (vanuit ODA middelen) en gevolgen ombuiging.

- Gezien de continuering van het ICB is het onze intentie om ook de steun voor de BHOS-programma's te continueren. De inzet in het ICB bestaat hierbij uit steun aan de creatieve sector in OS-landen via een bijdrage aan het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie; steun voor culturele noodhulp in OS-landen bij rampen en conflicten via steun aan het Cultural Emergency Response (CER) van het Prins Claus fonds; ondersteuning van artistieke vrijheid waar deze onder druk staat via het Prins Claus Fonds (PCF).
- Vanuit het oogpunt van continuïteit van ingezet beleid en het belang van goed bestuur en betrouwbare partnerschappen wil ICE de samenwerking met deze vaste implementatiepartners handhaven. De bijdrage voor CER zal voortaan direct verstrekt worden, aangezien deze organisatie sinds 2022 onafhankelijk is geworden van het PCF.
- Gezien de verlaging van het ODA-budget gaan de bedragen naar deze organisaties iets omlaag.
- De bijdragen voor nieuwere samenwerkingsprogramma's zoals de fellowships voor kunstenaars uit de *Global South* en het Artist's Safe Haven Shelter City programma uit het ODA- budget voor Manifestaties en Ondersteuning zullen helaas moeten worden stopgezet.

Verdere uitwerking

- Het ICB-kader 2025-2028 wordt ook grafisch vormgegeven. Hierbij wordt het kader o.a. geïllustreerd met aansprekende voorbeelden van de afgelopen jaren.
- In aanloop naar de beleidsperiode 2025-2028 zal er i.s.m. OCW een uitvoeringsdocument worden opgesteld. Hierin worden praktische handvaten opgenomen voor posten en partners om duurzaam te werken.